

Pædagogisk tilsyn Slagelse Kommunes dagtilbud

Grundlag og ansvar

Tilsyn med dagtilbud føres med udgangspunkt i dagtilbudsloven § 5a og § 5b, som fastlægger Kommunalbestyrelsens ansvar at føre tilsyn med det pædagogisk indhold og kvaliteten af læringsmiljøerne i dagtilbuddet. Tilsynet skal sikre, at dagtilbuddene lever op til lovens formål om at fremme børns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Tilsynet skal tilrettelægges med både anmeldte og uanmeldte tilsyn, og skal gennemføres med elementer af uvildighed, systematiske observationer, inddragelse af relevante data og dokumentation af tilsynets konklusioner.

Kvalitetsforståelse

Slagelse Kommunes tilsynskoncept bygger på en helhedsorienteret kvalitetsforståelse, som tager udgangspunkt i tre centrale kvalitetsdimensioner,

- **Strukturel kvalitet** (de ydre rammer for det pædagogiske arbejde, herunder normering, fysiske forhold, uddannelsesniveau mm)
- **Proceskvalitet** (den pædagogiske praksis og interaktioner mellem børn og voksne, herunder leg, rutiner, leg, aktiviteter mm)
- **Resultatkvalitet** (Børnenes udbytte, trivsel, læring og udvikling)

Den tredelte tilgang sikrer, at tilsynet ikke blot vurderer rammerne, men også den pædagogiske praksis og effekten heraf.

Former for tilsyn

I tilsynspraksis arbejdes der med tre former for tilsyn, som hver har deres særlige formål og karakter

- Anmeldt tilsyn
- Uanmeldt tilsyn
- Skærpet tilsyn ved bekymring eller alvorlig bekymring

Det anmeldte tilsyn

Uvildighed

Som en central del af det anmeldte tilsyn i Slagelse Kommune anvendes KIDS (Kvalitet i dagtilbud-systematisk observationsredskab). Kids styrker uvildigheden i observationer af hovedelementer i det pædagogiske læringsmiljø og tilfører det anmeldte tilsyn anvendelig dokumentation som grundlag for kvalitetsudvikling. Observationerne kobles direkte til aktuelle fokusområder i dagtilbuddet, hvilket gør indsatsen målrettet og udviklingsorienteret.

Observationerne på tilsynet varetages af ekstern lederkollega, ekstern souschef samt pædagogisk konsulent. De eksterne observatører leverer data, som danner afsæt for faglige refleksioner og formuleringen af konkrete faglige tiltag i det pædagogiske læringsmiljø.

Ved afslutning af det anmeldte tilsyn opnår dagtilbuddet en kvalitetsscore, der på en skala fra 0-100 % indikerer den observerede kvalitet af læringsmiljøet. Scoren fungerer som pejlemærke for den videre opfølgning og tilsynspraksis. Afhængig af scoren tilkobles et myndighedsperspektiv i varierende grad.

Tilsynets myndighedsperspektiv	Tilsynets kvalitetsperspektiv	Tilsynets kvalitetsscore
Ingen bekymring	Fremragende kvalitet	90-100 procent
Ingen bekymring	God kvalitet	70-89 procent
Ingen bekymring	Tilstrækkelig kvalitet	50-69 procent
Bekymring	Utilstrækkelig kvalitet	30-49 procent
Alvorlig bekymring	Ringe kvalitet	0-29 procent

Perspektiver

Det anmeldte tilsyn tilrettelægges i et tæt samarbejde med dagtilbudsleder med blik for et eller flere perspektiver, som tilsammen bidrager til en helhedsorienteret vurdering af kvaliteten i dagtilbuddet. Ved systematisk at inddrage forskellige data skabes et nuanceret billede af det pædagogiske læringsmiljø.

- Barnets perspektiv (Børneinterviews og observationer af børns deltagelse og trivsel, giver indsigt i, hvordan børnene oplever hverdagen og de pædagogiske rammer)
- Forældrenes perspektiv (Forældreundersøgelser og dialoger med forældre bidrager med viden om samarbejdet og deres oplevelse af dagtilbuddets kvalitet og betydning for deres barn)
- Medarbejdernes perspektiv (Medarbejdernes faglige refleksioner og erfaringer inddrages i forhold til forbedringsindsatser og kvalitetsudvikling i praksis)

- Faglige perspektiver (pædagogiske konsulenter, eksterne observatører og evt. PPR bidrager med faglige refleksioner og vurderinger, som kan bidrage med læring på tværs i kvalitetsudviklingen af dagtilbud.)
- Ledelsesmæssigt perspektiv (Tilsynet skaber rum for den faglige leder til at sætte retning, prioritere indsatser og arbejde strategisk med udvikling af kvaliteten. Leders refleksioner og vurdering af dagtilbuddets styrker og udfordringer på baggrund af de eksterne data er centrale i formuleringen af de faglige tiltag og indsatsområder)

Ved inddragelse af perspektiver i det anmeldte styrkes uvildigheden, fagligheden og relevansen af de faglige tiltag og indsatser.

Sammenhænge

Det anmeldte tilsyn ses som en aktiv del af evalueringskulturen, der skaber rum for faglige ledelse og lokal handlefrihed i tilsynet.

Tilsynet skaber sammenhæng mellem den styrkede læreplan og aktuelle behov for kvalitetsudvikling i det enkelte dagtilbud. Denne sammenhæng opstår ved at integrere viden om kvalitet, strategier og målsætninger for dagtilbud af høj kvalitet på henholdsvis nationalt, centralt og lokalt niveau i det enkelte dagtilbud i en dynamisk ramme, som kan omsættes til konkrete pædagogiske tiltag i praksis.

Opfølgning uanmeldt tilsyn

Det opfølgende uanmeldte tilsyn tager udgangspunkt i de faglige tiltag og indsatser, der blev identificeret og aftalt under det anmeldte tilsyn. Tilsynets fokus og vurdering afhænger således af, hvordan og i hvor høj grad, disse tiltag er blevet omsat og implementeret i praksis. På denne måde understøtter det uanmeldte opfølgende tilsyn en målrettet og kontinuerlig kvalitetsudvikling, hvor progression og faglig forankring vurderes i relation til fastlagte indsatser.

Det opfølgende uanmeldte tilsyn gennemføres indenfor en fastlagt tidsramme efter det anmeldte tilsyn-typisk indenfor 4-6 måneder, afhængigt af karakteren og omfanget af de faglige tiltag.

Uanmeldt tilsyn

Uanmeldte tilsyn gennemføres både som led i den lovpligtige, periodiske tilsynspraksis og som reaktion på konkret bekymring for pædagogiske, organisatoriske eller strukturelle forhold i dagtilbuddet. Vurderingen foretages af de pædagogiske konsulenter, som afgør

om et tilsyn skal iværksættes, og hvilken karakter det skal have. Et uanmeldt tilsyn kan have til formål at observere et øjebliksbillede af praksis, men kan også basere sig på typer af viden, i kombination eller enkeltvis, som kan danne grundlag for et uanmeldt tilsyn

- Observationer og resultater fra det anmeldte tilsyn
- Bekymrende mønstre i data (fx trivselsmålinger, klager, fravær)
- Faglige bekymringer fra samarbejdspartnere eller pædagogiske konsulenter
- Henvendelse fra forældre, medarbejdere, borgere
- Øjebliksbillede af praksis

Det uanmeldte tilsyn gennemføres med afsæt i en systematisk tilsynsskabelon, som bygger på de tre elementer i kvalitetsforståelsen. Strukturel, proces- og resultat kvalitet.

Skærpet tilsyn – ved bekymring

Skærpet tilsyn iværksættes, når der foreligger en særlig bekymring for kvaliteten i et dagtilbud. Bekymringen kan opstå på baggrund af den samlede vurdering af læringsmiljøet, herunder kvalitetsscoren fra KIDS, og vil typisk være relateret til forhold, der indikerer utilstrækkelig eller ringe kvalitet. Derudover kan skærpet tilsyn iværksættes på baggrund af andre indikatorer på bekymring for pædagogiske, strukturelle eller organisatoriske forhold i dagtilbuddet.

Skærpet tilsyn – ved alvorlig bekymring

Ved alvorlig bekymring intensiveres tilsynet yderligere. I sådanne tilfælde udarbejdes en skriftlig handleplan umiddelbart efter de bekymrende forhold er konstateret. Handleplanen udarbejdes i tæt dialog med dagtilbuddets leder og skal indeholde konkrete mål, formulerede udviklingspunkter og tidsperspektiv for opfølgning og forbedring. Forældrebestyrelsen orienteres og inddrages med mulighed for at komme med bemærkninger til handleplanen. Tilsynskadencen øges, og der etableres en systematisk opfølgning mellem leder og pædagogisk konsulent.

Handleplanen ophører når bekymringen for kvaliteten vurderes imødegået, og der er dokumenteret fremgang i det pædagogiske læringsmiljø. Dette vurderes på baggrund af opfølgende tilsyn, relevante data og gennemførelse af KIDS tilsyn foretaget af den pædagogiske konsulent. Når handleplanen er afsluttet, overgår dagtilbuddet til ordinær tilsynspraksis.

Offentliggørelse

Der offentliggøres som minimum en tilsynsrapport og referat fra dialogmødet pr. dagtilbud hvert andet år fra det anmeldte tilsyn på Slagelse Kommunes hjemmeside samt på dagtilbuddets egen samlesite.

Derudover fremgår en oversigt over seneste tilsyn med angivelse af dato og tilsynstype på kommunens hjemmeside.

Særligt om selvejende dagtilbud

Tilsynet med selvejende dagtilbud følger samme tilsynspraksis som for kommunale dagtilbud, og udføres indenfor rammerne af gældende driftsoverenskomst.

Særligt om private dagtilbud

Private dagtilbud, der modtager driftstilskud fra Slagelse Kommune, er underlagt samme lovgivningsmæssige forpligtigelser som kommunale dagtilbud og vurderes ud fra samme kvalitetsforståelse. Tilsynspraksis tager udgangspunkt i kommunes godkendelse og de gældende tilskudsbetingelser.

I det anmeldte tilsyn kan leder af det private dagtilbud vælge at følge samme metodiske tilgang som de kommunale, herunder anvendelse af eksterne observatører og høj grad af uvildighed i tilsynet.

Alternativt kan det anmeldte tilsyn gennemføres af den pædagogiske konsulent alene eller med inddragelse af leder og medarbejdere med anvendelse af KIDS redskabet. Valget af tilgang sker i dialog med leder af det private dagtilbud og tilpasses efter lokale forhold og behov.

Det enkelte private dagtilbud er selv forpligtet til at offentliggøre tilsynsrapport på egen hjemmeside.

Særligt om dagplejen

Slagelse Dagpleje er en selvstændig organiseret enhed, men indgår som en integreret del af det samlede dagtilbudsområde i Slagelse Kommune. Dagplejen er omfattet af dagtilbudsloven og forpligtet på samme pædagogiske målsætninger og kvalitetsforståelse som øvrige dagtilbud. Tilsynet varetages af dagplejepædagogerne.

